

Gemeente
Amsterdam

Aanpak ondermijning / integriteit privaatrechtelijke domein in Amsterdam / BIO, Wet Bibob en aanbestedingen

Presentatie NvVA Utrecht 27 juni 2024

Waar komen we vandaan.

En wat zien we nu.

Wallenaanpak jaren '90

Vastgoedfraude

Confrontaties omkoping in de bouwwereld

Zorgcowboys

- ❑ Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten 2015 / 2017
- ❑ **Overkoepelend gemeente breed kader voor *alle* privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente**
- ❑ Kort inhoudelijk:
  - Opzet vanuit de Aanbestedingswet; verplichte en facultatieve
  - Contractsvrijheid
  - Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
  - Andere wettelijke kaders
  - Wet Bibob

XXX BIO

- ❑ Op grond van deze BIO:
  - wordt elke mogelijke contractspartij gescreend op integriteit
  - wordt een *integriteitsclausule* opgenomen in elk contract

- ❑ Uitgangspunten o.a.:
  - Contract
  - Contractsvrijheid
  - College is bevoegd

Gelieerde partij

Gelieerde partij

Vzr Rb AMS 19/11/2018 (ECLI:NL:RBAMS:2018:9689)

- Strafrechtelijk onderzoek
- Ambtelijke omkoping → ernstige beroepsfout
- Door DGA gelieerde partij
- Nog geen strafrechtelijke veroordeling
- DGA teruggetreden als bestuurder
- Aandelen verkocht , maar nog niet geleverd
- Uitsluiting terecht?

Gelieerde partij

(Vzr Rb AMS 19/11/2018)

- Gedragingen van voormalig DGA mag je betrekken, omdat deze zeggenschap heeft (gehad) over de vennootschap.
- Ook feiten buiten terugkijktermijn betrekken als deze passen binnen het patroon van de feiten binnen de terugkijktermijn.
- Betrokkenheid van gelieerde partij beoordelen op moment van voorlopige gunning.

Terugkijkvacuüm

Terugkijkvacuüm

Vzr Rb AMS 27/09/2019 (ECLI:NL:RBAMS:2019:7132)

- Ambtelijke omkoping X (AMS)
- Gedragingen > 3 jaar oud.
- Strafontslag X + strafrechtelijk onderzoek
- Marktpartij huurt X in (20-25 uur pw)
- Zitting pas in 2020
- Mag de gemeente uitsluiten? → terugkijkvacuüm?

Terugkijkvacuüm

Vzr Rb AMS 27-09-2019 (ECLI:NL:RBAMS:2019:7132)

- Art. 2.86 AW: terugkijktermijn 5 jaar.
- Art. 2.87 AW: terugkijktermijn 3 jaar.
- Strafrechtelijke procedure, maar nog geen onherroepelijke veroordeling.
- Terugkijkvacuüm? Nee, gemeente mag gedragingen > 3 jaar oud betrekken.
- Bovendien één feit < 3 jaar oud.

Terugkijkvacuüm

Vzr Rb AMS 27/09/2019 (ECLI:NL:RBAMS:2019:7132)

Aanvullend: Infra Dam ziet urgentie niet. Zegt:

- Gedragingen X niet ongebruikelijk in de branche.
- Wil wel afscheid nemen van X, maar niet direct, want X weet “hoe de hazen lopen”.
- Bovendien is X voorgesteld als projectleider bij GVB.

Rechtbank: twijfel aan integriteit Infra Dam. Schijn van belangenverstrengeling en concurrentievervalsing.

Dilemma's uit de praktijk

Strafrechtelijk onderzoek, maar nog geen veroordeling

- Wel/niet uitsluiten?
- Wat is een proportionele beslissing?
- Welke overwegingen zijn relevant?

Dilemma's uit de praktijk

Strafrechtelijk onderzoek, maar nog geen veroordeling

- Ambtelijke omkoping → DGA betrokken → onderzoek loopt
- Lekken aanbestedingsinfo
- Feiten: 3 jaar en ouder
- DGA ontslagen als bestuurder + overdracht certificaten
- Geen andere bewakingsmaatregelen
- Uitsluiten of niet?

Dilemma's uit de praktijk

Strafrechtelijk onderzoek, maar nog geen veroordeling

Uitsluiting, want:

- Verdenking ernstig strafbaar feit
- Onafhankelijk onderzoek vereist naar misstanden
- Verbetering integriteit organisatie vereist

Dilemma's uit de praktijk

Strafrechtelijk onderzoek, maar nog geen veroordeling

Jaar later:

- Onafhankelijke forensisch accountant ingeschakeld
- Zaak onderzocht
- Implementatie en uitvoering integriteitsmaatregelen beoordeeld
- Aanbevelingen integriteits- en frauderisicomanagement
- Voldoende?

Dilemma's uit de praktijk

Strafrechtelijk onderzoek, maar nog geen veroordeling

Overwegingen gemeente:

- Terugkijktermijn 2.87 AW verstreken
- Integriteitsmaatregelen getroffen
- Uitsluiting niet langer proportioneel
- Nadere voorwaarde: gedurende 2 jaar rapporteren over integriteits- en frauderisicomanagement aan gemeente door onafhankelijke accountant
- Schadevergoeding?

Dilemma's uit de praktijk

ACM boetebesluit

- Onderzoek ACM wegens beperking mededinging (afstemmen prijzen)
- Benadeling gemeente Amsterdam
- Gemeente pro-actief geïnformeerd door één overtreder
- Oproep aan andere leveranciers → twee melden zich
- Wat te doen?

Dilemma's uit de praktijk

ACM boetebesluit

Eerst resultaten afwachten.

Na Boetebesluit ACM:

- Lopende opdrachten → belang uitvoering doorslaggevend (open straten)?
- Aanbesteding → belang integriteit doorslaggevend, maar welke beslissing is proportioneel?

Dilemma's uit de praktijk

ACM boetebesluit

- Onvoorwaardelijke uitsluiting?
- Voorwaardelijke uitsluiting totdat aantoonbaar passende beheersmaatregelen zijn getroffen?
- Voorwaardelijke contractsluiting mits tijdig aantoonbaar passende beheersmaatregelen zijn getroffen?
- Anders?

Integriteit?

**Vragen?
Tips?**